

ÚZEMNÍ STUDIE VLTAVA V ÚSEKU TÝN NAD VLTAVOU - ČESKÉ BUDĚJOVICE

Podklad pro Studii / analýzu splavnosti Vltavy v Jižních Čechách (výstup 4.5.2, pilotní aktivita PA 16)

Basis for the Study / analysis navigability South Bohemia (Output 4.5.2, Pilot action PA 16)

Podklad pro Studii vazeb mezi prevencí povodňových rizik a vodního
cestovního ruchu (výstup 4.2.1, pilotní aktivita PA 12)

Basis for the Study of linkage between risk prevention and
water-related tourism (Output 4.2.1, Pilot action PA12)

SYNTETICKÁ ČÁST

Pořizovatel:

Krajský úřad Jihočeského kraje
Odbor územního plánování, stavebního řádu a investic
U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice
Zodpovědná osoba pořizovatele: Dr. Bc. Ludvík Zíma

Kolektiv autorů:

A+U DESIGN spol. s r.o., U Černé věže 9, České Budějovice
Hlavní projektant: Ing. arch. Jiří Brůha, Ing. arch. Dagmar Polcarová
Zodpovědný projektant: Ing. arch. Vladimír Fučík
GIS: Ing. Veronika Picková, Iva Krýčková
Spolupráce: ATELIER 8000 spol. s r.o., Martin Krupauer - Jiří Střítecký

Odborná spolupráce:

Dopravní řešení: Ing. Lumír Zenkl - ZESA České Budějovice
Zásobování el. energií: Ing. Josef Karpyta - ELENERG České Budějovice
Vodohospodářské řešení: Ing. Hana Budínová - EKO EKO s.r.o. České Budějovice
Zásobování teplem, plynem: Ing. Miloslav Král - TERMYON České Budějovice
PUPFL, ÚSES: Ing. Hana Pešková - DHV s.r.o.

Číslo zakázky: Z/60.3-09
Datum: únor 2011

ARCHITEKTONICKÁ RUKOVĚŤ

A. MĚSTSKÝ DŮM V HISTORICKÉM JÁDRU

TYOLOGIE, FUNKCE

Budova České spořitelny na náměstí Přemysla Otakara II.

Funkcionalistická budova v ulici Kanovnická

Multifunkční dům U Černé věže 3

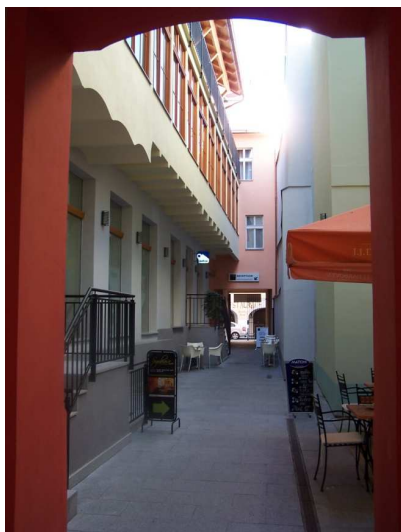
Pro zástavbu historického jádra je typické vícefunkční využití budov – služeb, gastronomie a obchodů umístěných v parteru, kanceláří a bydlení v patrech.

Výstavbu 20. století tvoří především proluky a rekonstrukce. Funkcionalistické budovy České pojišťovny a budovy v Kanovnické ulici reprezentují moderní a citlivou dostavbu historického jádra.

Dostavbu proluky po roce 1989 představuje multifunkční objekt U Černé věže 3, jehož prosklená fasáda měla částečně zrcadlit historickou památku Černé věže. Byty v posledním „uskočeném“ podlaží s terasami umožňují panoramatické pohledy na město, problémem je parkování a dopravní obslužnost.

Pro posledních 20 let je typická obnova a otevírání dvorů a pasáží pro komerční využití a také využití podkroví pro bydlení.

Staronové propojování ulic a revitalizace v socialismu zanedbaných dvorů je významným přínosem pro město. Citlivá rekonstrukce s umístěním zajímavých obchodů a restaurací vnáší novou vrstvu do urbanismu centra.

Rekonstrukce pasáží, dostavby a úpravy dvorů pro nové funkční využití

REGULATIVY

PROPORCE, KONSTRUKCE, MATERIÁLY, DETAILS

Rekonstrukce a dostavby v historickém jádru musí spojit často neslučitelné požadavky památkářů a nového funkčního využití. Problémem Českých Budějovic je i zachování charakteru podloubí, kdy ze strany majitelů domů dochází k tlaku na přeměnu, mnohdy i zastavění těchto prostor.

Proporce domů vychází jednak z gotické parcelace města a dále s výšek říms a typů střech.

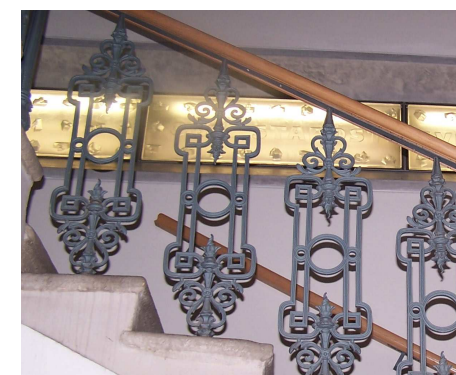

Detaily pavlače, mříže a vrat v historickém jádru

Rekonstrukce a dostavby navazují na historickou zástavbu při použití tradičních stavebních materiálů.

Objekty jsou většinou evidovány jako nemovité kulturní památky s požadavkem na zachování původních konstrukcí a architektonických prvků.

Detaily tvoří jednotlivé prvky fasád a střech – vrata, vstupy, mříže, výkladce, okna, pavlače, římsy, vikýře.

Kombinace původních a nových prvků v interiéru, využití skleněných fasád i pro zrcadlení historických objektů

B. MĚSTSKÝ DŮM V PŘEDMĚSTÍ

TYPOLOGIE, FUNKCE

Současná výstavba v Pražském předměstí představuje dostavbu proluk v zástavbě především 19. století. Z funkčního hlediska je přínosem (na rozdíl od historického jádra) parkování v objektu, jako zápor je možno uvést absenci parteru nebo umístění „zadních“ fasád do ulice u některých objektů.

Bytový dům na rohu Riegrovy a Otakarovy ulice

Dům v Riegrově ulici

Nároží bytového domu s parterem

Projekt Luční jez řeší bydlení v doteku centra města na plochách původně vymezených pro výrobu. Lokalita je spojena novým mostem pro pěší a cyklisty přes Vltavu, na druhé straně je v blízkosti Stromovky.

Jednotlivé bytové domy jsou obklopeny zelení, parkování je pod nebo před objekty. Poslední patra mají střešní terasy. Viladům u mostu přes Vltavu má řešen parter pro umístění kavárny.

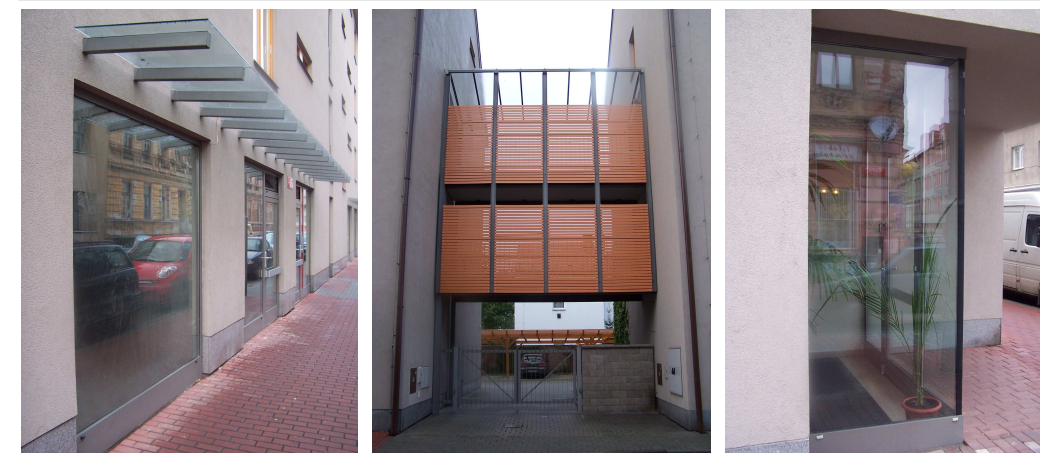

Vizualizace nové lokality bytových domů s mostem přes Vltavu a dále fotografie mostu a viladomu

REGULATIVY

PROPORCE, KONSTRUKCE, MATERIÁLY, DETAILS

Novostavby musí splňovat objemové a plošné regulativy dané územně plánovací dokumentací např. požadovaný tvar a velikost budovy i požadavky na řešení parteru a střechy (výšky říms).

Konstrukční systém vychází z požadavků na funkční využití, spodní podlaží určená pro komerci, kanceláře, parkování tvoří většinou železobetonový skelet, horní patra určená pro byty jsou řešena jako stěnový systém.

Obvodový plášť bývá navrhován jako sendvičová konstrukce se zateplením a obkladem

Dispoziční řešení nových objektů, dále detaily oken a vstupů

Detail tvoří prvky parteru a fasád – např. zastínění, kamenné a dřevěné obklady, umístění konstrukcí pro popínavé rostliny, zábradlí, prvky osvětlení fasády, atd.

C. MĚSTSKÝ A PŘÍMĚSTSKÝ DŮM RODINNÝ

TYPOLOGIE, FUNKCE

REGULATIVY

PROPORCE, KONSTRUKCE, MATERIÁLY, DETAILS

Rodinné domy předních českých architektů

V okolí měst vznikají nové čtvrti rodinných domů. U Českých Budějovic jsou to například Litvínovice nebo Srubec. Hluboká nad Vltavou představuje atraktivní město pro rodinné bydlení.

Pozemky bývají vzhledem k vysoké ceně za m² většinou malé, investoři zde chtějí kromě rodinného domu postupně zrealizovat i další stavby pergol, zimních zahrad, bazénů což má vliv na vysokou zastavěnost a malé procento zeleně a také ztrátu soukromí. Dalším negativem je absence vybavenosti lokalit (pouze bydlení).

Rodinné domy předních českých architektů

Jedná se o domy různého typu, tvaru a velikostí - na rozdíl od rodinné zástavby na jihočeském venkově, např. v Purkarcích není nutná přísná regulace s ohledem na místní zástavbu. Důraz by měl být kladen především na zeleň a veřejné prostory (dětské hřiště, cyklostezky, vodní prvky, atd.)

Konstrukce

Většinou se jedná o zděný stěnový systém (masivní nebo zateplená cihlová konstrukce) založený na betonových pasech. Polomontované stropní konstrukce (např. systém Rector z předepjatého betonu) umožňuje rozpory stropu až 8 m, případné krovy bývají dřevěné různých tvarů. Pro výhodu krátké doby výstavby stoupá v poslední době oblíbenost dřevostaveb řešených jako pasivní dům (např. montované domy Elk).

Proporce

Jsou dané velikostmi pozemku a předepsanými regulativy (rovná nebo šikmá střecha, počet nadzemních podlaží, atd.).

Detail

Velkoplošné řešení oken situovaných na jih s prvky regulovatelného zastínění, konstrukce plotů, řešení zelených střech a fasád, vodní prvky v zahradě, umístění obelisků a osvětlovací techniky

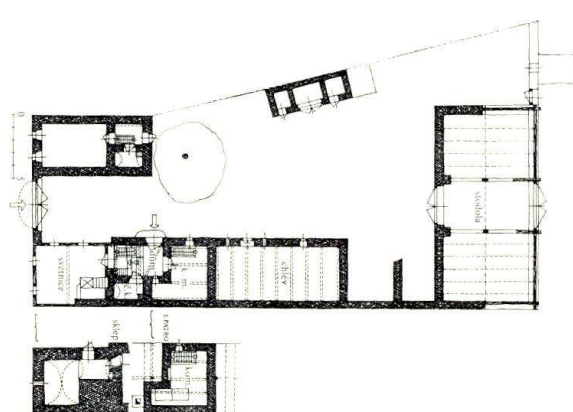

D. TRADIČNÍ VENKOVSKÝ DŮM A MODERNÍ POJETÍ TRADIČNÍHO VENKOVSKÉHO DOMU

VÝVOJ

Statek v Purkarcí

Kaple v Jezníc

DŮM JIHOČESKÝ - Václav Mencl: Lidová architektura v Československu, Academia 1980

Tradice kamenné stavby na venkově byla v 18. století v Čechách živá od Budějovicka až po Horažďovicko a Chodsko; především však na někdejších zboží krumlovských Rožmberků.

Všechna stavební kultura Rožmberků na vesnici, počínaje 2. polovinou 14. století, se opírala výlučně o zděnou a vápnem omítanou stavbu.

Tato zděná kultura, prosakující na jihočeský venkov z rožmberských hradů a měst, se sečetla se starou tradicí špýcharového domu, s níž byla rodově příbuzná a vytvořila mohutný základ pro další tvorbu, když se v 19. století mělo stavět i na venkově jenom z kamene. Byla to ovšem kultura vázaná na sled výtvarných stylů, jak se střídaly ve feudální společnosti hlavně na krumlovském zámku. Dlouho do 16. století udržovala tvary gotické, dlouho do století 17. formy renesančního štítu, sgrafita a řezaného trámového stropu; z baroka přejímala jenom to, co v městské architektuře patřilo ještě 17. století.

Základní tvary půdorysu se sice neměnily, tzv. „francý“ dvorec zůstal i potom závazným typem pro dispoziční schémata a trvalo dále i třípásmové rozvrstvení obytného domu, uprostřed se síní a kuchyní, vpředu se světnicí a světničkou a vzadu s komorou; vymizely však černé kuchyně, otevřená ohniště a později i pece, zdroje stálého nebezpečí, proti nimž úřední zákazy brojily od tereziánských a josefínských dob. Nahradil je zděný a později i železný městský sporák. Racionalizoval se chov dobytka a velké chlévy s „pruskými“ klenbami do pasů zaujaly místo starších, klenutých barokními plackami.; stodola se zděnými perami se doširoka rozložila v pozadí dvora, obytný dům se střechou pokrytou červenými taškami se natáhl do hloubky, usedlost se zvětšila, nabyla na objemu a křivé zákruty obrysu, jež vyplývaly z běhu cest, se napřímily.

Pro jižní Čechy bývaly před sto padesáti až sto lety inspiračním střediskem České Budějovice, tím časem venkovská expozitura Vídně, ale zároveň také tvarová velmoc, ovládající drobné městské satelity od Jindřichova Hradce a Třeboně po Tábor, Bechyni a Písek, Strakonice a Prachatice; do okruhu jejich vlivu patřila jak Soběslav, tak Veselí nad Lužnicí, tak Vodňany a Netolice.

Většinou neznáme jména místních zednických mistrů a štukatérů, kteří tam tehdy působili, vytvářejíce slohový amalgám tvarů nejrůznějšího původu, není však vyloučeno, že byla mezi nimi i některá jména italská, jak postupně upadaly a vytrácely se rody kdysi slavných eggenberských a potom schwazenerských stavitelů. Zakládali svou dobrou technickou prací a modelérskou dovedností příslušně známou zednickou jihočeskou tradici, v které v Purkarcí pokračoval např. i Jan Hospodář z Hroznějovic.

Muzeum voroplavy v Purkarcí

Rekonstruovaný tradiční venkovský dům

Moderní pojetí rodinného domu s tradiční hmotou

REGULATIVY

PROPORCE, KONSTRUKCE, MATERIÁLY, DETAILS

Detaily tradiční venkovské architektury

Nová zástavba může vycházet z tradičního tvarosloví a materiálů, tak jak jsou např. stanoveny požadavky na novostavby např. v CHKO Třeboňsko – tj. min. poměr půdorysných stran, max. výška nadezdívky, sklony střech, zděná technologie, dřevěné výplně otvorů, tašková krytina, atd.

Tyto domy při novém funkční naplni dobře naváží na tradiční venkovskou zástavbu.

Důležitá je i velikost pozemků, která by měla být min. 1500 m². Samozřejmostí by mělo být parkování na vlastním pozemku s dostatečnou kapacitou (min. 2 parkovací místa na dům).

Nové objekty vybavenosti by měli hmotově vycházet z tradičního jihočeského statku s použitím tradičních stavebních materiálů – kámen, dřevo, tašková krytina.

Konstrukce

Zděný stěnový systém, dřevěné stropy a krovy, tašková krytina

Proporce

Vycházející s okolní vesnické zástavby

Details

klasické řešení oken, vrat a oplocení, štuková omítka

Motivy interiérů

E. REKREAČNÍ OBJEKT

TYPOLOGIE, FUNKCE

Chata v Purkarcí, motivy řešení rekreačních objektů

Tento typ je v současnosti zastoupen širokou škálou domů, reprezentující různé módní trendy, např. i sruby nemající v oblasti mezi Č. Budějovicemi a Týnem nad Vltavou žádnou tradici.

Velice atraktivní mohou být dřevostavby s terasami umístěnými přímo nad vodu, které splňují požadavky na atraktivní rekreaci spojenou s koupáním, rybařením a lodní dopravou.

Negativně při pohledu z vodní hladiny působí různé „na černo“ umístěné chatky, přístřešky a karavany, které zároveň nesplňují základní hygienické požadavky. Negativně působí i snahy o oplocení mnohdy veřejných ploch a absence návrhu kvalitní zeleně. Proto je pro tyto objekty nutné umístění pouze do některých lokalit (zátoky) s předem stanovenými limity – např. i s povinností použití tradičních stavebních materiálů – kámen, dřevo.

Rekreační objekty u vodních ploch, karavan v purkarcí

Karavan

Karavan (obytný přívěs) je přípojně vozidlo za osobní nebo ostatní vozidlo vybaveným tažným zařízením.

Většina dnešních karavanů je standardně vybavena kuchyní obsahující dřez, tekoucí vodu, plynový vaříč, lednici s trojkombinací (dle zdroje napájení 12V, 230V, plyn), koupelnou s chemickým WC a umyvadlem, většinou plynovým topením (může být i elektrické), u větších karavanů samostatnou ložnici, u menších je stolek po rozložení sloužící jako postel. Nadstandardní výbava může zahrnovat např. rozvody teplé vody vč. bojleru (el. nebo plynový) sprcha v koupelně, klimatizace, solární panel apod. V karavanech bývají rozvody 12V i 230V. Pro 12V většinou slouží nástavbová baterie, karavan může být napájen i z vozidla tzn. 12V. V dnešní době může být v karavanech tzv. měnič napětí, který z 12V stejnosměrných „vyrábí“ 230V střídavých. Další možností je vestavba takzvané přívodky, která umožní napojit palubní 230V rozvod karavanu prodlužovacím přívodem do běžné elektrické zásuvky. Potom je možné používat v karavanu běžné elektrické spotřebiče.

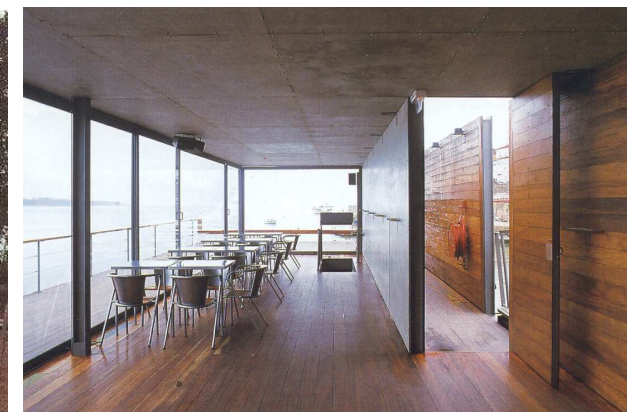
Stěny karavanů jsou tvořeny tzv. sendviči. Vnější strana je z hliníkového plechu, vnitřní strana bývá obložena slabou překližkou. Prostor mezi je vyplněn polystyrenem. Pro nábytek se používají lehké překližky.

REGULATIVY

PROPORCE, KONSTRUKCE, MATERIÁLY, DETAILS

Dřevěná konstrukce v kombinaci s prosklenými plochami umožňuje propojení objektu s okolím

Konstrukce

Dřevostavby založené na patkách nebo zemních vrutech, kamenné prvky soklů a zídek

Proporce

Vycházející z okolí a vazby na vodu, přízemní stavby malého rozsahu

Details

Použití přírodních materiálů – dřevo, kámen, zelené střechy, zábradlí teras, řešení zeleně, bez oplocení

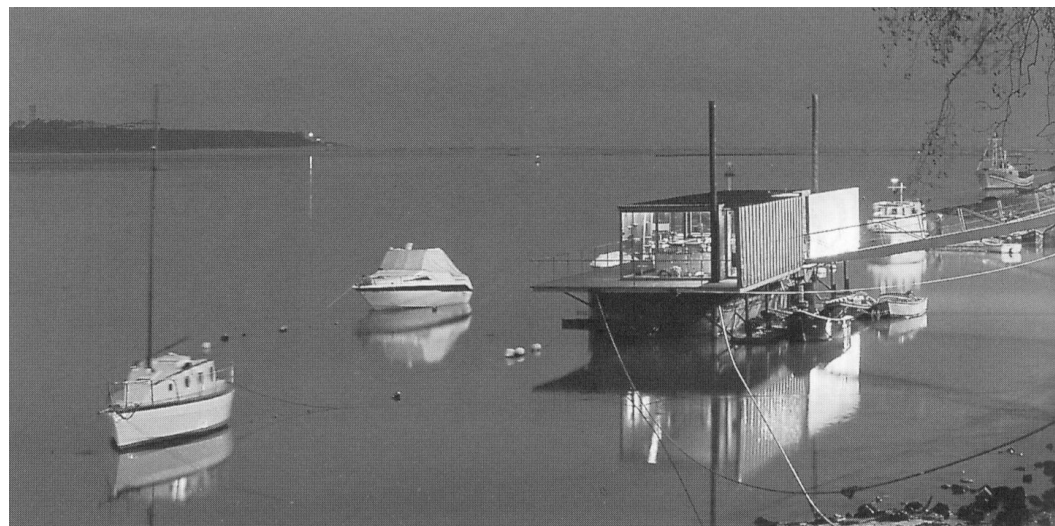

Stávající karavanová osada v Purkarcí

Současným problémem Purkarce je osada karavanů v místě původní pravobřežní části obce. Absence propojení obou břehů umožňuje nekontrolovatelný (hluk, čistota, umístění přímo na břehu přehrady) život této osady. Studie navrhuje umístění nového kempu na severozápadním okraji obce dále od vody.

F. REKREACE NA VODĚ - HAUSBÓT

TYPOLOGIE, FUNKCE

Motivy hausbótů

Hausbót (z anglického houseboat – house = dům, boat = loď) je obydlí na lodi. Hausbót nemusí být vybaven vlastním pohonem, kotví zpravidla na řekách velkých měst či přehradách. Mezi místy kotvení se dopravuje tažením za vlečnou loď, některé typy hausbótů tlačím remorkérem. Větší hausbóty mohou sloužit i jako restaurace nebo hotely (těm se pak říká botely). Může být vybaven koupelnou s teplou vodou a sprchou, suchým nebo lodním záchodem, dále i elektřinou včetně solárních panelů, satelitním přijímačem, atd. Dalším základním typem je hausbót se strojním pohonem. Zájemci si mohou pořídit hausbóty všech velikostí a úrovní komfortu, s horní palubou a zdvojeným řízením, terasou v zádi, s možností připojit bazén pro dětské koupání, nebo ekonomicky výhodné lodě se snadnou obsluhou pro první plavby.

Podle vybavy se hausboty dělí na třídu Economic, třídu Standard, třídu Comfort, třídu Exclusive.

Hausboats představují specifické rekreační objekty – v Purkarcí by mohli kotvit v rámci přístavu v hlavní zátce (Rachačka).

Tím mohou být splněny specifické požadavky na provozování těchto plavidel (ekologické, hygienické). Jejich provoz a „zimování“ by měly být s ohledem na negativní zkušenosti z Orlické přehrady přísně regulovány.

Motivy hausbótů

MOTIVY

BAŤŮV KANÁL

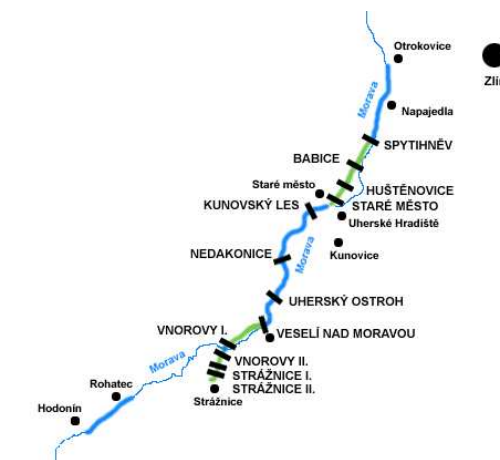

Schéma Baťova kanálu

Baťův kanál

Na základě úspěšných vzorů anglické a holandské plavby po kanálech bylo rozhodnuto o obnovení využití Baťova kanálu pro turistické účely. V roce 1995 obce v okolí kanálu iniciovaly vznik Agentury pro rozvoj turistiky na Baťově kanálu, kanál byl vyčištěn a jeho technická zařízení opět zprovozněna. Cílem bylo nejen znovu zprovoznit tuto 60. let starou vodní stavbu, ale především trvale oživit turistický ruch zaměřený jak na individuální, tak na skupinovou turistiku.

V prvních letech obnoveného provozu Baťova kanálu byla návštěvnost poměrně nízká a veškerá infrastruktura ještě nebyla zcela dokončena. V roce 1999 došlo poprvé k významnému růstu počtu návštěvníků díky dobudování splavných úseků a plavebních komor, zvýšení kapacity flotily a současnému zlepšování doplňkové infrastruktury, služeb a nových produktů. K dalšímu velkému nárůstu došlo v roce 2003, kdy byl kanál otevřen pro veřejnost a znovu navýšena kapacita flotily. Během osmi let provozu lodní dopravy na Baťově kanálu se počet návštěvníků zvýšil více než 10 krát (z 5 000 na 52 600) a zvýšení počtu vždy navazovalo na nějaká kvalitativní zlepšení v nabízených službách či infrastruktuře.

Většinu návštěvníků Baťova kanálu tvoří krátkodobí návštěvníci, denních je cca jedna třetina a vícedenních pouze cca 10 %. Jízdné závisí na typu lodi a typu plavby, celkově však v rozmezí 50 – 210 Kč. Výletní plavba je provozována na třech typech lodí – větších (Danaj, Konstancie) a menší lodi Ámos.

Půjčovně malých lodí se pohybuje v rozmezí cca 300 - 400 Kč na hodinu a na vícedenní výpůjčky jsou poskytovány slevy. K zapůjčení jsou momentálně dva typy lodí – Carolina a Carolina skiff. K vyhlídkovým plavbám slouží také hausbót Havaj, na němž lze zajistit program i pro celou skupinu turistů či jej lze pronajmout na vícedenní pobyt (denně 1 700 Kč + 500 za hodinu jízdy).

Bohatá je také programová nabídka plaveb. Jedná se o kratší výletní plavby, ale i delší plavby se speciálním programem, které se liší doprovodnými programy, kapacitou, délkou plavby, časovou náročností a dle toho i cenou. Součástí je vždy proplutí plavební komorou atd. Jedná se např. o plavby za historií, plavby za vínem, pivní plavby, plavby s opékáním špekáčků, plavby na hvězdárnu atd. Specialitou Baťova kanálu je pak výuka na lodi v 45 minutových celcích pod vedením zkušených pedagogů. Výukové programy jsou rozděleny dle náročnosti a témat pro jednotlivé stupně ZŠ a SŠ.